

Quickscan natuuronderzoek

Fikkersdries Fase I

In het kader van de Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

Quickscan natuuronderzoek

Fikkersdries Fase I

In het kader van de Wet Natuurbescherming
‘soortenbescherming’

In opdracht van:

Vitens N.V
Postbus 1205
8001 BE ZWOLLE
Contactpersoon: Dhr. M. Scheerder

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Floris Kouters
Collegiale toetsing: Bas Voerman
Veldwerk: Floris Kouters

Datum: VS2 juni 2022 (VS1 Maart 2022)

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: zicht op het bosperceel op Fikkersdries.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL.....	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Geplande werkzaamheden	6
2.4 Volledigheid inventarisatie.....	6
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1 Flora.....	8
3.2 (Broed)vogels.....	9
3.3 Herpetofauna en vissen	9
3.4 Zoogdieren.....	10
3.5 Ongewervelden	11
3.6 Exoten.....	11
4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Flora.....	12
4.3 (Broed)vogels.....	12
4.4 Herpetofauna en vissen	14
4.5 Zoogdieren.....	15
4.6 Ongewervelden	16
4.7 Bescherming houtopstanden.....	17
5. GEBIEDENBESCHERMING	18
5.1 Natura 2000	18
5.2 Natuurnetwerk Nederland	19
5.2 Conclusie	19
6. CONCLUSIE	20
LITERATUUR.....	21
 BIJLAGEN	 22
BIJLAGE 1: DASSEN BINNEN HET PLANGEBIED	23
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	24
BIJLAGE 3: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	27

1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie Fikkersdries in Driel, is Vitens voornemens verschillende ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren. Deze ontwikkelingen betreffen met name de nieuwbouw van het productiebedrijf en een calamiteitenvijver. Hiervoor zal een deel van een bestaande houtopstand worden gerooid. Daarnaast zal het bestaande productiebedrijf worden gesloopt.

Middels de Wet Natuurbescherming wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde (ruimtelijke) handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Door het uitvoeren van een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn dat een ontheffing moet worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Dit is in de meeste gevallen de betreffende provincie waarin het project ligt.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Wet Natuurbescherming - onderdeel soortenbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van het uitgevoerde quickscan natuuronderzoek ten aanzien van het onderdeel soortenbescherming zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 30 maart 2022 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Wet Natuurbescherming, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen van de locatie en directe omgeving, geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten. Hierbij zijn waarnemingen uit de periode 2011-2021 gebruikt; tenzij anders vermeld.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	Tijd	Weersgesteldheid	Onderzoeker
30-03-2022	dagbezoek	bewolking 8/8, windkracht 3 Bft O, 5 °C	Floris Kouters

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

De planlocatie is gelegen aan de Groene Woudsestraat in Driel, in de gemeente Overbetuwe.

Het productiebedrijf (PB) wordt geheel omsloten door agrarische percelen, al dan niet in eigendom van Vitens. Verspreid in het landschap liggen enkele kleine houtopstanden. Overwegend betreft het echter een open agrarisch landschap.

Het productiebedrijf bestaat uit verschillende gebouwen waaronder een pompgebouw, diverse reservoirs en een filtergebouw. Tussen de verschillende gebouwen liggen enkele smalle toegangswegen met verhardingen van klinkers en betonplaten.

Op het PB is veel afwisseling van verschillende houtopstanden, struwelen en bloemrijke graslanden.

Verspreid zijn verschillende vijvers en een enkele meanderende waterloop aanwezig. Rondom het PB ligt een watervoerende sloot. Op het terrein liggen eveneens enkele afwateringsgreppels en calamiteitenvijvers. De calamiteitenvijvers stonden ten tijde van het veldbezoek (gedeeltelijk) droog.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 3.

2.3 Geplande werkzaamheden

Voor Fikkersdries Fase I zijn diverse ruimtelijke ontwikkelingen gepland:

- Vervangen en uitbreiden oude pompgebouw
- Kappen populierenbos ten behoeve van nieuwbouwlocatie
- Realiseren extra spoelwatertank
- Aanleg nieuwe vijver

Het huidige pompgebouw wordt vervangen voor een nieuw productiebedrijf. Hiervoor is het noodzakelijk om een deel van het huidige populierenbos te rooien. Het bestaande productiebedrijf zal na inwerkingstellen van het nieuwe productiebedrijf worden gesloopt. Daarnaast zullen de bestaande calamiteitenvijvers worden uitgebreid.

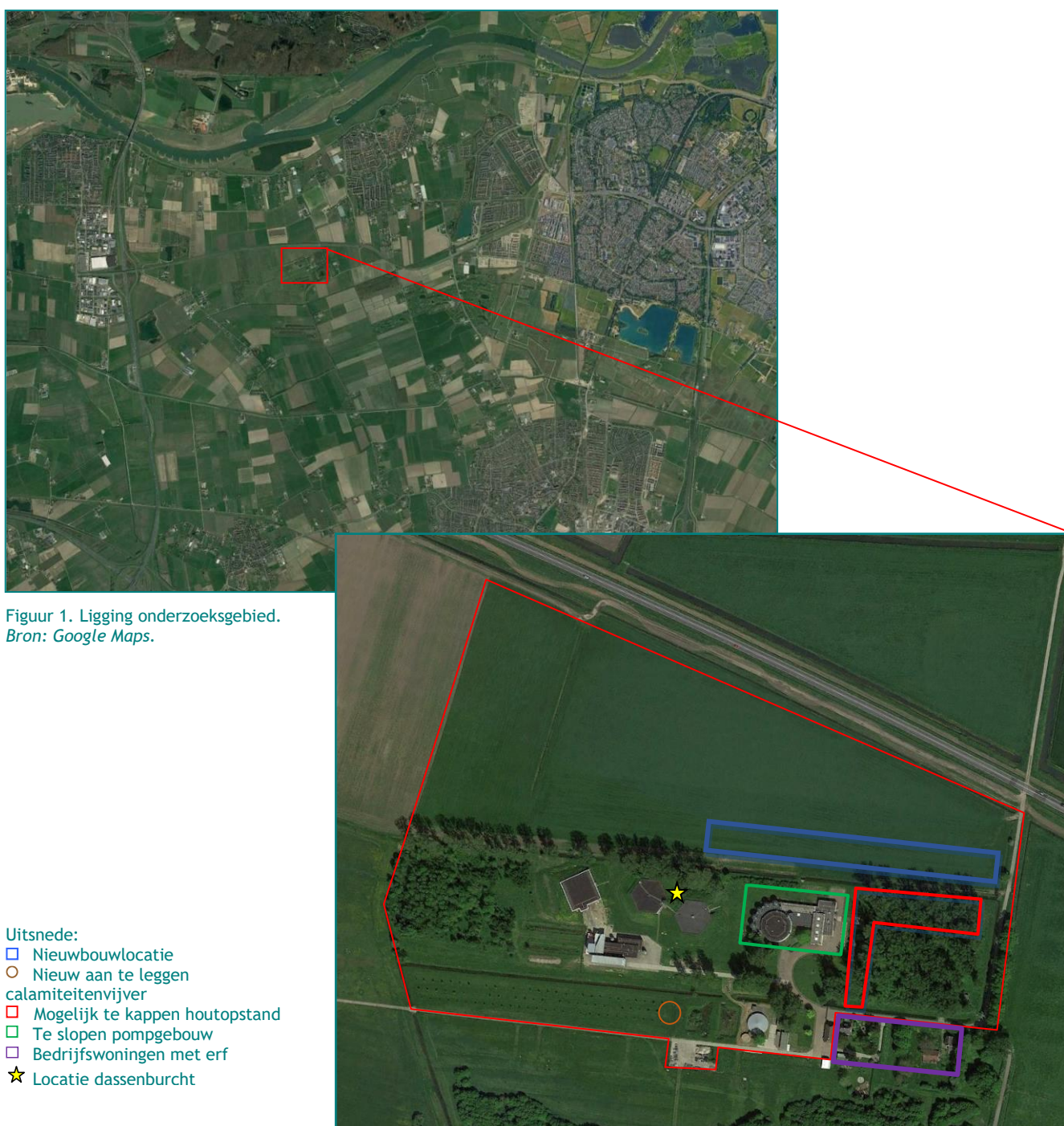
Omdat de exacte locaties van de verschillende werkzaamheden nog niet bekend zijn is het gehele perceel van Fikkersdries meegenomen in deze inventarisatie. Zie figuur 1.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Wet Natuurbescherming (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.4 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een compleet beeld kunnen daardoor nadere inventarisaties noodzakelijk zijn.

De verkregen verspreidingsgegevens hebben een bepaalde 'houdbaarheidsdatum' waardoor het gebruik van verspreidingsgegevens aan een maximale gebruikperiode is gebonden. Indien aanwezigheid van beschermde soorten, of schade aan deze soorten, kan worden uitgesloten, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd. Voor zwaar beschermde soorten als bijvoorbeeld vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te kunnen gebruiken bij afwegingen voor ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Indien hiervan wel sprake is, kan een gedeeltelijke update of volledig nieuw onderzoek noodzakelijk zijn. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Google Maps.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 183-439. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. Voor een toelichting op de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 4.

3.1 Flora

Het noordelijke gedeelte van het gebied bestaat uit landbouwgrond. Hier zijn soorten aangetroffen als Engels raaigras, gestreepte witbol, rode klaver en grote vossenstaart.

Het zuidelijke deel is op te delen in grofweg drie deelgebieden die vegetatief verschillen. Het gaat hier om houtopstanden, grazige vegetatie en natte vegetatie. Hierbij is de verharding rond de gebouwen niet meegenomen. Tussen de verharding en de enkele met grind verharde delen zijn nauwelijks wilde vaatplanten aangetroffen. Het betreft hier algemene soorten als akkerkers, heermoes, gewone melkdistel en straatgras.

Houtopstand:

De houtopstanden hebben als dominante boomsoort Populier spec. Zowel in de te rooien houtopstand als in de houtopstand in het westen van het gebied. In de struiklaag zijn voornamelijk liguster, eenstijlige meidoorn, braam, hazelaar, sporkehout en Spaanse aak te vinden. In de kruidlaag gaat het voornamelijk om soorten als gewoon speenkruid, gewone speerdistel, bosanemoon, kleeftkruid, klimop, wilde kamperfoelie, look-zonder-look, gewone berenklaauw, grote brandnetel en hondsdrif.

Grazige vegetatie: het grootste gedeelte van het projectplan bestaat uit grazige vegetaties. Het gaat hier om de delen tussen de gebouwen en aan weerszijden van de Groene Woudsestraat. Hier zijn voornamelijk soorten aangetroffen als knoopkruid, boerenwormkruid, witte klaver, rolklaver, gewone margriet, grote ratelaar, dagkoekoeksbloem, veldlathyrus, boslathyrus, paardenbloem, witte klaver, veldzuring, wilde bertram, witte dovenetel, scherpe boterbloem, krulzuring, guldenroede spec., madeliefje en dergelijke. Gezien de sortsamenstelling zal een groot deel voortkomen uit een gezaaid mengsel.

Natte vegetatie: In de verschillende afwateringsgreppels en vijvers staan naast voornoemde soorten ook soorten als grote kaardenbol, ruw walstro, grote ratelaar, akkerdistel, klaproos, gewone wederik en soorten van meer vochtige situaties als echte valeriaan, riet, hoge cyperzegge, liesgras, scherpe zegge, watermunt, groot hoefblad, grote egelskop, grote kattenstaart, kikkerbeet, moerasspirea, fonteinkruid spec. en opslag van schietwilg, witte abeel en populier.

In de te vervangen calamiteitenvijvers staan veelal dezelfde vaatplanten. Daarnaast zijn hier ook soorten aangetroffen als beemdooievaarsbek, Jacobs kruiskruid, rapunzelklokje, hondsdrif en grote lisdodde.

Doordat voor de inventarisatie geen vlakdekkende florakartering is uitgevoerd, zullen niet alle plantensoorten zijn aangetroffen. Nabij de calamiteitenvijvers zijn enkele bloeiende rapunzelklokjes aangetroffen. Deze soort staat vermeld op de rode lijst als *kwetsbaar*. Vermoedelijk is dit echter een gezaaide soort.

Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten gevonden. Aan de hand van de opbouw van het plangebied en de mate van onderhoud, zijn beschermde soorten niet te verwachten.

Literatuur

De NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde soorten in de ruime omgeving van het plangebied.

3.2 (Broed)vogels

De aanwezige ecotopen op de planlocatie en de directe omgeving, bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- Agrarische gebieden
- Struwelen
- Graslanden en ruigten
- Bebouwing en overige groepen
- Bossen

Tijdens het veldbezoek zijn enkele foeragerende en territoriumindicerende vogels aangetroffen: houtduif, koolmees, tjiftjaf, vink, graspieper, buizerd, bokje en witte kwikstaart. Nestlocaties zijn niet aangetroffen.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 4 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Categorie 1-4 soorten

Van de soorten uit categorieën 1-4 zijn alleen waarnemingen van buizerd en huismus binnen het plangebied verricht. Daarnaast zijn er braakballen gevonden van steenuilen. De meeste soorten uit deze categorieën zijn voor het bouwen van nesten aangewezen op forsere houtopstanden (als bijvoorbeeld buizerd, havik en wespandief) of op gebouwen (waaronder kerkuil, steenuil, huismus en gierzwaluw). Het mogelijk te kappen populierenbos is gecontroleerd op horsten en die zijn niet aangetroffen. Er zijn geen horsten van Buizerd en andere boombewonende soorten in het populierenbos aangetroffen.

In voorgaande jaren zijn binnen het PB horsten bekend geworden van buizerd (mond. med. Dhr. R. Huisken). Deze zijn tijdens het veldonderzoek niet gevonden.

Voor steenuil zijn er binnen het PB weinig geschikte broedlocaties aanwezig. Met name de projectwoningen met enkele opstallen bieden geschikte broedmogelijkheden. In de NDFF is uit 2017 een waarneming van een territorium bekend geworden vanaf het erf van een bedrijfswoning. De exacte nestlocatie is niet bekend geworden.

De aanwezige gebouwen die binnen het PB staan bieden geen geschikte mogelijkheden voor soorten uit deze categorieën. Er zijn geen open zolders, pannendaken of andere potentiële broedlocaties voorhanden.

Categorie 5 soorten

Er is één soort uit categorie 5 aangetroffen: koolmees.

Soorten uit categorie 5 zijn voornamelijk (half-) holenbroeders. Binnen de diverse houtopstanden van het gehele PB zijn geschikte broedmogelijkheden voor enkele soorten voorhanden. Doordat de houtopstanden voor een groot deel relatief jong zijn door het hakhoutbeheer, zijn vrij weinig geschikte holten binnen het PB aanwezig. In de te kappen populierenopstand zijn wel enkele potentieel geschikte broedlocaties aangetroffen.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het uurhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal (algemene) broedvogels zien. Van de categorie 1-4 soorten zijn verschillende broedvogels uit de omgeving bekend geworden als sperwer, huismus, buizerd en ransuil en de boomvalk als vermoedelijke broedvogel.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of vissen waargenomen. In de calamiteitenpoelen zijn minimaal twee kleine watersalamanders aangetroffen.

Binnen het projectgebied zijn diverse watervoerende elementen die voor vissen en amfibieën een geschikt leefgebied kunnen vormen. Hier zijn waarnemingen van amfibieën bekend als bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. Ook zijn waarnemingen bekend van poelkikkers.

De afwateringsgreppels en de calamiteitenvijvers zijn met name tijdens het spoelproces, bij calamiteiten of bij hoge grondwaterstanden watervoerend. Ook in het voorjaar bij hogere grondwaterstanden is water in de afwateringsgreppels aanwezig waardoor deze kunnen functioneren als voortplantingsbiotoop van 'vroege soorten' als bruine kikker en gewone pad en, mits voldoende lang genoeg watervoerend, ook door de groene kikkersoorten en kleine watersalamander. In 2013 zijn in deze afwateringsgreppels diverse amfibieën gevangen als kleine watersalamander, bastaardkikker en poelkikker {*Bas Voerman, Ecochore Natuurtechniek*}.

Voor reptielen als levendbarende hagedis en hazelworm, vormt het plangebied geen geschikt leefgebied. Ook zijn in de ruime omgeving geen populaties van deze soorten bekend geworden. Voor ringslang vormt het plangebied matig geschikt leefgebied. Van deze soort zijn in de NDFF echter eveneens geen waarnemingen of populaties bekend geworden binnen dispersie afstand. Tijdens het veldbezoek is specifiek gezocht naar broeihopen. Deze zijn niet aangetroffen. Mede hierdoor kan een populatie van de soort binnen het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) en Spitz-van der Sluijs et al. (2007) van de periode 2006-2015 en de NDFF, laten meerdere beschermde soorten amfibieën in het uurhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker (allen Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming). Daarnaast zijn waarnemingen bekend van poelkikker (Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming).

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele sporen en vaste rust- en verblijfplaatsen van das en steenmarter aangetroffen. Sporen of verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen.

Tussen dicht sleedoornstruweel aan de noordzijde van het terrein is een dassenburcht bekend geworden. Tijdens het veldwerk is in het dichte struweel een vrij verse pijp vastgesteld - zie bijlage 1. Daarnaast zijn er binnen het te rooien bos diverse latrines en wissels aangetroffen. De wissels die over het terrein lopen hebben alle verschillende richtingen waardoor het aannemelijk is dat het gehele plangebied gebruikt wordt als foerageergebied.

Van steenmarter is een verblijfplaats aangetroffen in het filtergebouw. Hier is in de spouw en verblijfplaats aanwezig. Deze verblijfplaats is reeds in 2021 vastgesteld.

De deelgebieden, en de directe zone hier omheen, biedt enkele zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen, egel, konijn, vos, haas en de minder algemene kleine marterachtigen (hermelijn, wezel en bunzing).

Voor laatst genoemde zijn in het te rooien populierbosjes diverse takkenrillen en andere interessante potentiële verblijfplaatsen aangetroffen. Daarnaast ligt er aan de zuidkant van het perceel een opslagterrein dat geschikt is voor kleine marterachtigen. Hier liggen materialen als gaas, balken, hekwerk, bakstenen, pijpen en borden opgeslagen, waartussen perfecte verblijfplaatsen zijn ontstaan voor kleine marterachtigen.

Literatuur

De NDFF bezit enkele meldingen van beschermde soorten als vos, haas, bunzing, egel, konijn en steenmarter. Strikt beschermde soorten (Artikel 3.5 Wnb) zijn niet bekend geworden.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Het plangebied biedt door de aanwezige houtopstanden en bloemrijke, insectenrijke graslanden met vermoedelijk veel insecten (voedsel) een potentieel geschikt foerageergebied voor verschillende soorten. Binnen het PB zijn diverse forse populieren die mogelijk verblijfplaatsen hebben voor boombewonende soorten als rosse vleermuis. Tijdens de inventarisatie zijn geen bomen met grote holten aangetroffen, maar deze zijn ook niet uit te sluiten doordat het zicht niet van alle kanten even goed was in combinatie met de hevige ondergroei.

De bebouwing die aanwezig is binnen het plangebied biedt enkele mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwde bewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. In de gebouwen is een groot aantal dilatatievoegen aanwezig die niet zijn gevuld met dilatatieband. Hierdoor zijn diverse potentiële invliegopeningen aanwezig. De spouw lijkt

echter grotendeels gevuld met isolatiemateriaal. Het is echter niet duidelijk geworden of er nog delen met open spouw aanwezig zijn. Indien hiervan sprake is zijn er mogelijkheden voor grotere groepen vleermuizen. Als alleen de dilatatievoegen beschikbaar zijn, kunnen dit verblijfplaatsen vormen voor solitaire mannetjes als zomerverblijf of paar-/ baltslocaties.

Ook de bedrijfswoningen bieden geschikte mogelijkheden voor vleermuizen door aanwezige dakpannen met gevelpannen, betimmeringen en loodflappen. Hier zijn verblijfplaatsen van verschillende gebouwbewonende soorten mogelijk.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten niet geschikt als leefgebied. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, als libellen, gestreepte waterroofkever, platte schijfhoren en dergelijke, is derhalve uitgesloten.

Literatuur

In de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde ongewervelden bekend binnen het kilometerhok en omringende hokken.

3.6 Exoten

Binnen het plangebied zijn geen exoten aangetroffen.

4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

4.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Flora- en faunawet uit 2002. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5
- Artikel 3.10

Artikel 3.1 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.5 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een ontheffing noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor ontheffing wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als *strikt beschermde* soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.10 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van ontheffing of is nader onderzoek en ontheffing noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 4.

4.2 Flora

Binnen de onderzochte deelgebieden zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Van beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen binnen het gebied te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur. De locatie biedt geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten waardoor deze kunnen worden uitgesloten.

De aangetroffen Rode Lijstgenoteerde rapunzelklokjes zijn vermoedelijk gezaaid. Ondanks dat deze zich bevinden binnen het plangebied, is het aannemelijk dat de zaadbank van deze (vermoedelijk gezaaide) soort behouden blijft.

Door het ontbreken van beschermde soorten is voor de voorgenomen werkzaamheden ten aanzien van vaatplanten geen ontheffing noodzakelijk.

Aangezien beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het (opzettelijk) verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten in beginsel niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

De provincie hanteert een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' - zie ook bijlage 4. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4 soorten

Binnen het gehele onderzochte plangebied zijn enkele soorten of sporen van soorten uit categorie 1-4 aangetroffen. Het gaat hierbij om de soorten: Buizerd en steenuil. Van buizerd is tijdens het veldbezoek geen horst gevonden. Gezien de bekende broedpogingen waaronder in het te kappen populierenbos, is vestiging in nieuwe broedseizoenen niet uit te sluiten. Hierdoor is het noodzakelijk indien het populierenbos gekapt zal worden na nieuwe broedseizoenen, een controle uit te voeren naar horsten.

Van de steenuil is geen directe broedlocatie bekend geworden. Wel zijn sporen aangetroffen die duiden op een territorium en zijn oude waarnemingen bekend geworden van een territorium op het erf van een bedrijfswoning. Gezien de opbouw van het PB zijn op de erven ook de meest geschikte broedmogelijkheden, echter is een broedlocatie op een andere plek binnen het projectgebied of op een erf grenzend aan het plangebied niet volledig uit te sluiten. De geplande werkzaamheden zullen niet resulteren in het significant verminderen van het foerageergebied van de steenuil. Echter, omdat een exacte broedlocatie niet bekend is, is nader onderzoek naar de broedlocatie noodzakelijk. Mocht er een steenuil worden aangetroffen dan is gezien de geringe territoriumoppervlakte en de verstoringafstand een nadere afweging noodzakelijk ten aanzien van verstoring of vernieling van de broedlocatie door de werkzaamheden.

Categorie 5 soorten

Met name de houtopstanden, inclusief de populierenopstand, bieden eventuele nestgelegenheid voor enkele soorten uit deze categorie. Het gaat hier om soorten als: boomklever, boomkruiper, grauwe vliegenvanger en koolmees. Bij het rooien van de populierenopstand zullen eventuele nestgelegenheid voor deze soorten verdwijnen. Echter, is het aannemelijk dat deze soorten in de directe omgeving wel voldoende nestgelegenheid kunnen vinden. Een ontheffing of nader onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden binnen de broedperiode van vogels wordt uitgevoerd, is een nadere afweging door een ecooloog, gecombineerd met veldbezoek noodzakelijk om te bepalen of nestlocaties in de directe omgeving aanwezig zijn, of dat door de werkzaamheden verstoring kan optreden en op welke wijze eventuele verstoring van broedende vogels kan worden voorkomen.

Indien de start van de werkzaamheden ruim voor het broedseizoen aanvangt, is er bij aanvang van het broedseizoen sprake van aanwezige geluid- of trillingsbelasting. Bij vogels die op dat moment een territorium gaan bezetten binnen de geluids- of trillingscirkel, zal daardoor gewenning zijn opgetreden waardoor sprake is van acceptatie en geen sprake van overlast/verstoring. Wel is het raadzaam de vegetatie vóór het broedseizoen te maaien of bomen en struiken te kappen zodat geen geschikte broedlocaties aanwezig zijn.

Het rooien van de populierenopstand in de broedtijd dient bij voorbaat te worden uitgesloten. Door de omvang van de houtopstand zullen in het broedseizoen broedende vogels aanwezig zijn.

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen geen directe foerageergebieden of -kwaliteiten verdwijnen. Wel bestaat de kans dat enkele categorie 1-4 soorten worden verstoord tijdens de werkzaamheden. Ook kunnen in komende broedseizoenen nieuwe horsten worden gebouwd. Hiervoor is nader onderzoek naar nestlocaties noodzakelijk om zo een afweging te kunnen maken over het te verwachten verstoringseffect. In het bijzonder betreft dit onderzoek naar buizerd en steenuil.

Indien de werkzaamheden *binnen* het broedseizoen starten of worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld. Het rooien van populierenopstand in de broedtijd is bij voorbaat af te raden.

4.4 Herpetofauna en vissen

Calamiteitenvijvers en afwateringsgreppel

De watervoerende elementen binnen het PB vormen voortplantingsbiotoop voor verschillende soorten amfibieën. Hier zijn soorten bekend als bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander, gewone pad en poelkikker. Deze soorten, met uitzondering van poelkikker, zijn beschermd conform Artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Deze soorten zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingslijst en zijn daardoor vrijgesteld van ontheffing bij ruimtelijke ontwikkelingen. De poelkikker is beschermd conform Artikel 3.5 van de Wet Natuurbescherming en derhalve niet vrijgesteld.

De calamiteitenvijvers en de afwateringsgreppel vormen alleen geschikt voortplantingsbiotoop mits deze watervoerend zijn in het voorjaar (maart-aug). Doordat de calamiteitvijvers droogvallen zijn deze daardoor niet geschikt als volledig voortplantingsbiotoop.

De afwateringsgreppel zal ook in de loop van het jaar droogvallen. Hier is echter wel voortplanting mogelijk. Doordat in 2013 in deze afwateringsgreppel verschillende amfibieën, waaronder poelkikker, zijn aangetroffen, zijn nadere maatregelen noodzakelijk om schade aan individuen en de populatie te voorkomen. Bij werkzaamheden op en rond het water zijn met name door aanwezige poelkikker maatregelen noodzakelijk. Voor de overige amfibieënsoorten zijn nadere maatregelen sterk aan te bevelen in het kader van de Zorgplicht.

Nadere maatregelen voor amfibieën:

1. Werken buiten kwetsbare perioden
2. Ecologische begeleiding

Ad 1: Werken buiten kwetsbare perioden

De meest kwetsbare perioden van de poelkikker (en overige amfibieën) zijn de voortplantingsperiode en de winterrustperiode. De voortplantingsperiode loopt vanaf half maart totdat de larven uit het water verdwenen zijn, veelal half september. Ei-klompen en larven zijn aanwezig vanaf mei tot en met half september. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van half oktober tot en met half april. Doordat de werkzaamheden zowel een potentieel voortplantingshabitat beïnvloeden als ook een potentieel winterhabitat (algemene amfibieënsoorten) heeft het de voorkeur dat eventuele werkzaamheden aan of in de buurt van watergangen in de periode september-oktober plaatsvinden. Doordat poelkikkers overwinteren op land kunnen werkzaamheden onder ecologische begeleiding ook in wintermaanden worden uitgevoerd, mits er geen sprake is van vorst.

Zoals gezegd overwintert de poelkikker in de meeste gevallen op land. Winterhabitat voor deze soort moet in de omringende houtopstanden en hogere terreindelen worden gezocht. Wanneer er binnen deze terreindelen werkzaamheden gepland zijn, dienen deze in de periode maart-september te worden uitgevoerd.

Indien de afwateringsgreppels op natuurlijke wijze eerder droogvallen kunnen de werkzaamheden eventueel eerder in het jaar worden uitgevoerd.

Ad 2. Ecologische begeleiding

Het werken in of in de buurt van water dient onder ecologische begeleiding te worden uitgevoerd. Hierbij dienen de te vergraven delen te worden doorzocht op aanwezige dieren waarbij deze kunnen worden gevangen en verplaatst naar veilige zones buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Indien bovenstaande onderdelen worden toegepast, is geen ontheffing of nader onderzoek noodzakelijk. Indien hiervan wordt afgeweken, is nadere afstemming met een ecooloog noodzakelijk.

Doordat de poelkikker als strikt beschermde soort van het plangebied gebruik maakt, zijn nadere maatregelen opgenomen en is ecologische begeleiding tijdens werkzaamheden in en in de buurt van water noodzakelijk. Van deze maatregelen zullen alle aanwezige amfibieën profiteren.

Indien de genoemde onderdelen worden toegepast, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Binnen de deelgebieden zijn waarnemingen en sporen van das en steenmarter verricht. Sporen van overige grondgebonden zoogdieren zijn niet vastgesteld. Wel vormen de deelgebieden geschikt leefgebied voor diverse soorten. De meeste binnen het plangebied mogelijk aanwezige soorten vallen onder Artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming.

Diverse soorten als ware muizen, woelmuizen, algemene spitsmuizen, egel, vos en dergelijke, zijn vrijgesteld van ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen waardoor bij aanwezigheid geen ontheffing noodzakelijk is. Voor grotere soorten als bijvoorbeeld ree zijn de deelgebieden nauwelijks bereikbaar door de aanwezigheid van een hekwerk rondom het bebouwde deel van het PB. Een uitzondering hierop is het te rooien populierenbosje, dit ligt geheel buiten het hekwerk.

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn), steenmarter en das.

Steenmarter

Deze soort is bekend in het te behouden filtergebouw. Dit valt feitelijk buiten de scope van het onderzoek waardoor geen nadere afweging noodzakelijk is.

Das

Van de das is een burcht aanwezig die volgens de beheerder van het terrein vermoedelijk pas recent is ontstaan. De burcht bevindt zich in een steil talud met dicht struweel van voornamelijk sleedoorn. Dit gedeelte ligt binnen het hekwerk waardoor deze soort ook binnen de deelgebieden foeragerend kan worden aangetroffen.

Het bebouwde oppervlak zal voor de das geen geschikt onderdeel in het foerageergebied vormen. De vijvers kunnen wel een onderdeel hierin vormen. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen als wissels en neusputjes gevonden die duiden op gebruik van deze gebiedsdelen.

Het gehele PB en de omliggende agrarische percelen (veelal weiden) met perceelsranden, bosranden en waterlopen, vormt voor een groot deel geschikt foerageergebied. De das zal voornamelijk foerageren binnen de grazige delen van het plangebied en de omliggende agrarische percelen. Wanneer hier werkzaamheden plaatsvinden kan het zijn dat essentieel foerageergebied verdwijnt of wordt aangepast. De verwachting is echter dat er geen essentieel foerageergebied verdwijnt. Wel is het aannemelijk dat door de werkzaamheden de dassen hun foerageergebied niet goed meer kunnen gebruiken. Zeker gezien het feit het gebied waar de burcht ligt voor een groot deel omgeven is door water en er slechts beperkte oversteek mogelijkheden zijn. Er zijn globaal 5 richtingen waar de dassen hoofdzakelijk foerageren (Zie bijlage 1). Het is aan te raden om niet meer dan 1 wissel/richting tegelijkertijd te blokkeren voor de dassen. Daarnaast is het aan te raden om, wanneer de wissels langs de sloot geblokkeerd worden, speciale dassenbruggen aan te leggen. Zodat de dassen om de werkzaamheden heen kunnen lopen naar de andere kant van de sloot.

Aandachtspunten voor deze bruggetjes zijn:

- Voldoende breed
- Voldoende grip
- Voldoende stijfheid
- Aansluiting huidige wissel

Doordat de burcht op een talud van het werk afgekeerd ligt en het redelijkerwijs een bijburcht betreft, kan worden gesteld dat wanneer de werkzaamheden meer dan 50 meter verwijderd zijn van de burcht er geen verstoring optreedt.

Voor deze soort is hierdoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Kleine marterachtigen

In de structuurrijke ecotopen binnen het plangebied en het gehele PB, kunnen verblijfplaatsen en foerageergebied van deze soorten niet worden uitgesloten. Het aanwezige hekwerk dat een deel van de onderzoeksgebieden omsluit, vormt voor deze soorten geen directe belemmering.

Binnen het gehele terrein van het PB zijn, met name in de houtopstanden, de zomen en ruigtepercelen, diverse mogelijkheden voor verblijfplaatsen van deze soorten. Gezien het verdwijnen van de populierenopstand is nader onderzoek naar kleine marterachtigen (en steenmarter) op deze locatie noodzakelijk. Hierbij moet in kaart worden gebracht of het gebied gebruikt wordt door soorten uit deze groep.

Ondanks dat grotendelen van het overige plangebied behouden blijft, is ook hier de kans op schade aannemelijk. Zeker gezien de exacte locaties van de werkzaamheden nog niet bekend zijn, is een vlakdekkende inventarisatie met behulp van trapcams (cameraval, marterbox en struikrover) van belang. Hierbij moet voornamelijk gefocust worden op de hotspots voor kleine marterachtigen. Denk hierbij aan het huidige opslagdepot, populierenopstand en andere structuurrijke ecotopen.

soortgroep	Duur	Locatie onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Marterachtige	2 maand	Vlakdekkend	Trapcam onderzoek	Jaarrond

Voor grondgebonden zoogdieren is voor veel soorten geen nader onderzoek noodzakelijk. Dit geldt eveneens voor dat mits aan enkele beschreven voorwaarden kan worden voldaan. Voor kleine marterachtigen is nader onderzoek noodzakelijk.

Vleermuizen

Zoals aangegeven zijn in de gebouwen (pompgebouw en bedrijfswoningen) mogelijkheden voor gebouwbewonende soorten aanwezig. In de populierenopstand zijn eveneens enkele verblijfplaatsmogelijkheden voor boombewonende soorten. Doordat mogelijk deze elementen zullen verdwijnen is nader onderzoek naar gebouw- en boombewonende soorten noodzakelijk.

Nader onderzoek

Om meer inzicht te krijgen of de mogelijke houtkap en sloop van gebouwen negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige soorten en te beoordelen of, en zo ja welke, maatregelen noodzakelijk zijn, doordat verblijfplaatsen worden verwijderd, is het noodzakelijk nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren. Voor deze afweging is het Vleermuisprotocol opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met Gegevensautoriteit natuur en de zoogdierversamenleving leidend.

Tijdens het onderzoek dient inzichtelijk gemaakt te worden of er vleermuizen gebruik maken van de planlocatie, welke soorten het betreft, welke typen verblijfsfuncties (kraam- of zomerverblijven of balts- en paarlocaties) de bomen hebben en welke effecten de werkzaamheden zullen hebben op de individuen en lokale populaties. Hiervoor zijn verschillende onderzoeksmomenten noodzakelijk, verspreid over het zomerhalfjaar (april-september). Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een vleermuisdeskundige, zie onderstaande tabel voor een specificatie van het onderzoek.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Vleermuizen: kraam- en zomerverblijven	3	avond/nacht en ochtend	bat-detector	mei - 15 juli
Vleermuizen: Balts- en paarverblijven	2	nacht	bat-detector	15 aug - eind sept

Tabel 3: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken vleermuizen.

Gezien het bovenstaande zijn werkzaamheden in het plangebied, met uitzondering van sloop van gebouwen en de kap van het populierenbos, toegestaan zonder nadere afweging of ontheffing. Voor de kap van de populierenopstand en sloop van gebouwen is wel nader onderzoek noodzakelijk, om inzichtelijk te maken welke soorten gebruik maken van deze elementen.

4.6 Ongewervelden

De betreffende deelgebieden vormen geen geschikt voortplantings- of leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Voor de groep ongewervelden zijn voor de huidige plannen geen nadere maatregelen of ontheffing noodzakelijk.

4.7 Bescherming houtopstanden

Hoofdstuk 4 van de Wet Natuurbescherming heeft betrekking op de bescherming van houtopstanden.

In de wetgeving zijn enkele houtopstanden uitgezonderd van deze bescherming. Dit betreft:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Populierenopstand

Het mogelijk te kappen populierenbos valt niet onder een van bovenstaande uitzonderingsregels. Hierdoor geldt voor het kappen van de opstand een meldingsplicht bij Provinciale Staten.

5. GEBIEDENBESCHERMING

Het Nederlands Natuur Netwerk (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten.

Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de NNN zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

In dit hoofdstuk worden mogelijke effecten beschreven van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

5.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op circa 1400 meter van de dichtstbijzijnde begrenzing van Natura2000 gebied De Rijntakken bij Driel. Dit betreft een zeer klein geïsoleerd deel van het Natura2000 gebied.

De grote gebieden van de rijntakken ligt op minimaal 3 kilometer afstand. Ook de begrenzing van het natura22000 gebied de Veluwe ligt op ruim 2,5 kilometer ten noorden van het plangebied. Zie figuur 2.

Figuur 2 : Ligging van Natura 2000 gebieden (groene arcering) ten opzichte van het plangebied (rode cirkel).
(Bron: Natura2000.nl)

5.1.1 Beoordeling van effecten

Fysieke effecten

Het plangebied ligt op ruime afstand van Natura2000 gebieden. Hierdoor is er geen sprake van storingseffecten door geluid, zicht of licht.

Gezien de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden, wordt een negatief effect op instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht. Dat houdt in dat stikstofemissie welke ontstaat tijdens de ontwikkelfase, niet beoordeeld hoeft te worden op mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Dit geldt echter in beginsel niet voor de gebruiksfase.

Beoordeling stikstof (gebruiksfasen)

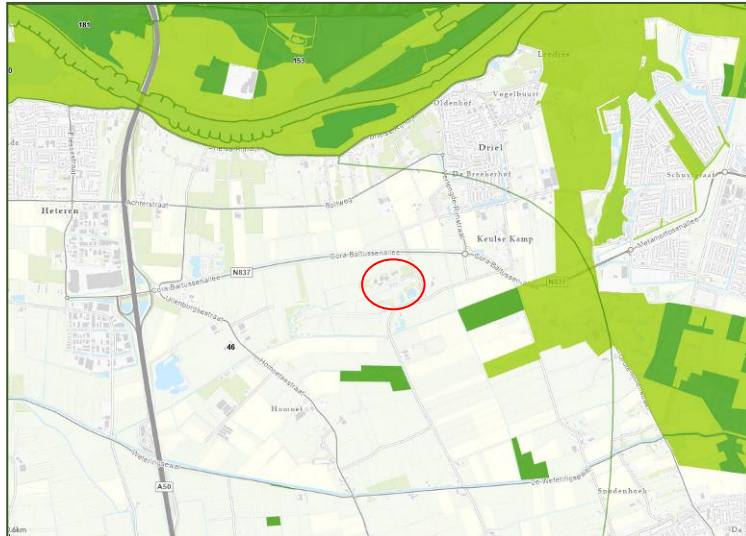
In deze afweging wordt er vanuit gegaan dat er geen sprake is van een toename van vervoersbewegingen of gebruik van pompen, motoren en dergelijke ten opzichte van de huidige situatie.

Hierdoor kan een negatief effect op Natura2000 gebieden worden uitgesloten.

Indien er wel sprake is van een mogelijke toename van stikstofemissie door verandering in vervoerbewegingen of gebruik van materieel, is een negatief effect op Natura2000 gebieden niet uit te sluiten. In dat geval dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 700 meter afstand van begrenzing van de NNN. Het plangebied ligt daardoor ruim buiten de begrenzing van het NNN - zie figuur 3.

Figuur 3: Ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). De donkergroene delen betreffen het Gelders Natuurnetwerk. De licht groene delen zijn aangewezen als de Groene Ontwikkelingszone. (Bron: geoportaal.gelderland.nl)

5.2.1 Beschermingsregime

De bescherming van het NNN kent geen externe werking. Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, is geen verdere toetsing aan het provinciaal beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland noodzakelijk.

5.2 Conclusie

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000 gebied of Natuur Netwerk Nederland. Door de ligging buiten het NNN, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties doordat de bescherming van het NNN in Gelderland geen externe werking kent.

In beginsel is er geen sprake van een toename aan vervoerbewegingen en uitstoot door machines in de nieuwe situatie. Hierdoor is geen nadere afweging of stikstofberekening ten aanzien van Natura2000 gebieden noodzakelijk.

Let wel: indien er wel van een (mogelijke) verandering sprake is of kan zijn is wel een zogenoemde Aeriusberekening noodzakelijk. Veel gemeenten verzoeken op voorhand een Aeriusberekening om duidelijkheid hieromtrent te hebben. Hierdoor is het aan te bevelen om op voorhand een berekening uit te voeren.

6. CONCLUSIE

Op de locatie Fikkersdries in Driel, is Vitens voornemens verschillende ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren waaronder het vervangen en uitbreiden van het oude pompgebouw, het bouwen van een extra spoelwatertank, het realiseren van een nieuwe calamiteitenvijver en het rooien van een grote houtopstand ten behoeve van nieuwbouw.

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Beschermde vaatplanten ontbreken op de planlocatie waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Door de voorgenomen werkzaamheden zijn er negatieve effecten te verwachten op enkele soorten uit categorie 1-4 - buizerd en steenuil. Hierdoor is nader onderzoek naar beide soorten noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden *binnen* het broedseizoen starten of worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Op voorhand wordt geadviseerd de kap van het populierenbos buiten het broedseizoen (maart-juli) uit te voeren.

Herpetofauna en vissen

Doordat de poelkikker als strikt beschermde soort van het plangebied gebruik maakt, zijn nadere maatregelen opgenomen ten aanzien van het werken buiten de kwetsbare perioden en ecologische begeleiding tijdens eventuele werkzaamheden in of in de buurt van water. Van deze maatregelen zullen alle aanwezige amfibieën profiteren.

Indien de genoemde onderdelen worden toegepast, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Voor de meeste grondgebonden zoogdieren is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor de das, mits aan enkele voorwaarden voldaan kan worden en steenmarter. Voor de kleine marterachtigen is wel nader onderzoek noodzakelijk om in kaart te brengen of en op welke wijze het gebied voor deze soorten fungeert.

Vleermuizen

Voor de kap van de populierenopstand en voor de sloop van gebouwen is nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen noodzakelijk.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn voor de huidige plannen geen nadere maatregelen noodzakelijk.

Bescherming houtopstand

Het mogelijk te kappen populierenbos valt niet onder een uitzonderingsregels zoals opgenomen in de Wet Natuurbescherming - bescherming houtopstanden. Hierdoor geldt voor het kappen van de opstand een meldingsplicht bij Provinciale Staten.

Gebiedenbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000 gebied of Natuur Netwerk Nederland. Door de ligging buiten het NNN, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties doordat de bescherming van het NNN in Gelderland geen externe werking kent.

In beginsel is er geen sprake van een toename aan vervoerbewegingen en uitstoot door machines in de nieuwe situatie. Hierdoor is geen nadere afweging of stikstofberekening ten aanzien van Natura2000 gebieden noodzakelijk.

Let wel: indien er wel van een (mogelijke) verandering sprake is of kan zijn is wel een zogenoemde Aeriusberekening noodzakelijk. Veel gemeenten verzoeken op voorhand een Aeriusberekening om duidelijkheid hieromtrent te hebben. Hierdoor is het aan te bevelen om op voorhand een berekening uit te voeren.

LITERATUUR

- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.vogelatlas.nl
- www.vlindernet.nl
- www.bij12.nl - kennisdocument poelkikker
- - kennisdocument kamsalamander
- www.NDFF.nl
- www.natura2000.nl
- Limpens, H. et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Linde, B. te en L-J van den Berg. 2003; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.
- Smit, J. en R. Krekels. 2008. Vliegend hert op de Veluwe - beschermingsplan 2009-2013. EIS en Bureau Natuurbalans.
- Spitzen - van der Sluis, A.M., G.W. Willink, R. Creemers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge en R.P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Voerman, B. 2010. Quickscan natuuronderzoek infiltratiegebied Koekenberg Epe. Rapportnummer: 10263. Ecochore Natuurtechniek.
- Voerman, B. 2011. Aanvullend natuuronderzoek infiltratiegebied Koekenberg Epe. Rapportnummer: 11316. Ecochore Natuurtechniek.
- Weeda, Drs. E.J. et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Dassen binnen het plangebied

Bijlage 2: Impressie plangebied

Bijlage 3: Toelichting Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

BIJLAGE 1: DASSEN BINNEN HET PLANGEBIED

Figuur 1. Foerageerrichting (wissels) dassen

Figuur 2. Voorbeeld dassenbrug

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

Figuur 3 & 4. Dassenwissels die doorlopen tot buiten het hek.

Figuur 5: Latrine

Figuur 5,6,7 & 8: verschillende locaties binnen het plangebied die geschikt zijn voor marterachtige.

Figuur 9 (I): Vermoedelijke
broedlocatie steenuil
Figuur 10 (O): impressie
populierenopstand.

BIJLAGE 3: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn in principe verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de *intrinsieke waarde* van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen waarin van iedereen wordt geacht voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is vastgelegd in *Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten een zorgplicht. Deze is vastgelegd in Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de onderstaande artikelen met verbodsbepalingen van toepassing:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5 en 3.8 lid 5
- Artikel 3.10

§ 3.1 - Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 - lid 5

5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten - nationaal

Artikel 3.10

2. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
3. Artikel 3.8 (ontheffingen voor soorten genoemd in Artikelen 3.5 *Red.*), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
4. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffing en Vrijstellingsregeling

Wanneer beschermde soorten, zoals bedoeld onder Artikel 3.1, 3.5 en 3.10, voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door het bevoegd gezag. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Wet Natuurbescherming.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal dit de betreffende provincie zijn. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de betreffende Artikelen.

Elke provincie heeft een soortenlijst gepubliceerd waarin soorten, zoals bedoeld in Artikel 3.10, in die betreffende provincie zijn vrijgesteld voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Wet Natuurbescherming beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 lid 2 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
● Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
● Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
● Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
● Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
● Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
● Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
● Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
● Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
● Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
● Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
● Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
● Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
● Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
● Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
● Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Wet Natuurbescherming: zie de brochure van het ministerie van Economische Zaken: "Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen" - 3 december 2016.

